

MIELIPITEET ALKOHOLIJUOMIEN MYYNNISTÄ 2010

Sisällysluettelo:

1 JOHDANTO	Sivu 1
2 MIELIPITEET ALKOHOLIJUOMIEN MYYNNIN JÄRJESTÄMISESTÄ MAASSAMME	1
LIITEKUVAT	5

1 JOHDANTO

Tässä tutkimusraportissa esitetään yhteenveto tutkimuksesta, jonka tarkoituksena on ollut selvittää, mistä eri alkoholijuomia pitäisi maassamme saada ostaa. Tutkimusaineisto on kerätty puhelinhaastatteluina 19.-28.4.2010 välisenä aikana. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.003. Haastatellut edustavat maamme 15-vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaan ulkopuolella.

Tämän tutkimusraportin tarkoituksena on yhteenvedonomaisesti verbalisoida ja visualisoida tutkimuksen päätuloksia. Tutkimukseen sisältyy erillinen tilasto-osa, jossa esitetään kaikki tutkimustulokset yksityiskohtaisessa taulukkomuodossa.

Tutkimus on toteutettu Päivittäistavarakauppa ry:n toimeksiannosta.

2 MIELIPITEET ALKOHOLIJUOMIEN MYYNNIN JÄRJESTÄMISESTÄ MAASSAMME

Alkoholipoliittiseen mielipideilmastoa sivuten vastaajilta tiedusteltiin sitä, miten eri alkoholijuomien vähittäismyynti ja jakelu pitäisi maassamme järjestää.

Lähes joka toinen toisi miedot viinit elintarvikeliikkeisiin

Väestöstä valtaosa soisi keskiolutta jatkossakin myytäväksi elintarvikeliikkeistä. Keskiolutta takaisin Alkoon toivoo seitsemäsosa (14 %) väestöstä. Hyvin pieni osa (4 %) kansalaisista sanoo, että keskiolutta ei saisi myydä lainkaan.

Suomalaisista kaksi viidesosaa (40 %) olisi valmis siirtämään nelosoluen myynnin vähintäänkin viranomaisen myyntiluvalla toimiviin elintarvikeliikkeisiin. Enemmistö (56 %) säilyttäisi nelosoluen Alkossa.

Mietoja viinejä kohtaan mielipiteet ovat sallivampia kuin vahvaan olueen. Neljännes (25 %) väestöstä soisi viinejä myytävän kaikissa elintarvikeliikkeissä ja viranomaisen luvan saaneissa elintarvikeliikkeissä myynnin sallisi vajaa neljännes (23 %); ts. lähes joka toinen (48 %) muuttaisi vallitsevaa myyntijärjestelmää.

Väkevät juomat halutaan ehdottomasti säilyttää Alkossa (85 %). Kymmenesosa (11 %) väestöstä on asenteiltaan niin vapaamielinen, että purkaisi väkevien juomien vähittäismyyntimonopolin.

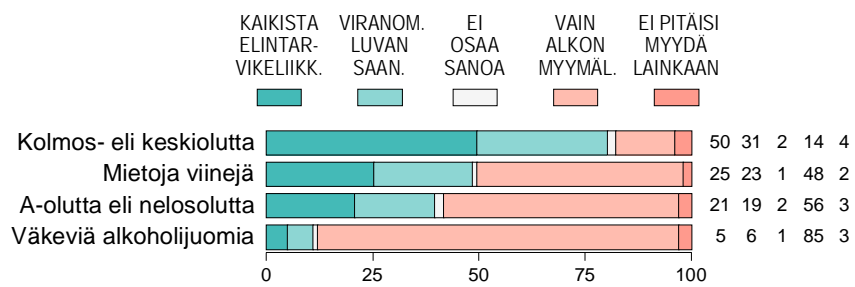
Kansalaisten suhtautuminen mietojen viinien myynnin uudelleenjärjestelyihin on säilynyt kutakuinkin ennallaan. Myös vuosi sitten kansalaisista joka toinen (49 %) oli sallimassa viinien myynnin elintarvikeliikkeissä.

Suhtautuminen vahvan olueen myyntiin elintarvikeliikkeissä on muuttunut jonkin verran aiempaa sallivammaksi. Vuosi sitten reilu kolmannes oli siirtämässä nelosolutta elintarvikeliikkeisiin ja nyt kaksi viidesosaa.

Kun tarkastellaan tuloksia noin kymmenen vuoden periodilla käy ilmi se, että nelosoluen ja mietojen viinien vapauttamista puoltavat mielipiteet olivat korkeimmillaan vuosina 1998 ja 1999. Tämän jälkeen kehitys kulki suuntaan, jossa ao. juomat haluttaisiin tarjoilla kuluttajille Alkon hyllyiltä. Viimeksi kuluneen neljän vuoden aikana mielipiteet ovat olleet jokseenkin muuttumattomia.

Alkoholipoliittiset mielipiteet 4/2010

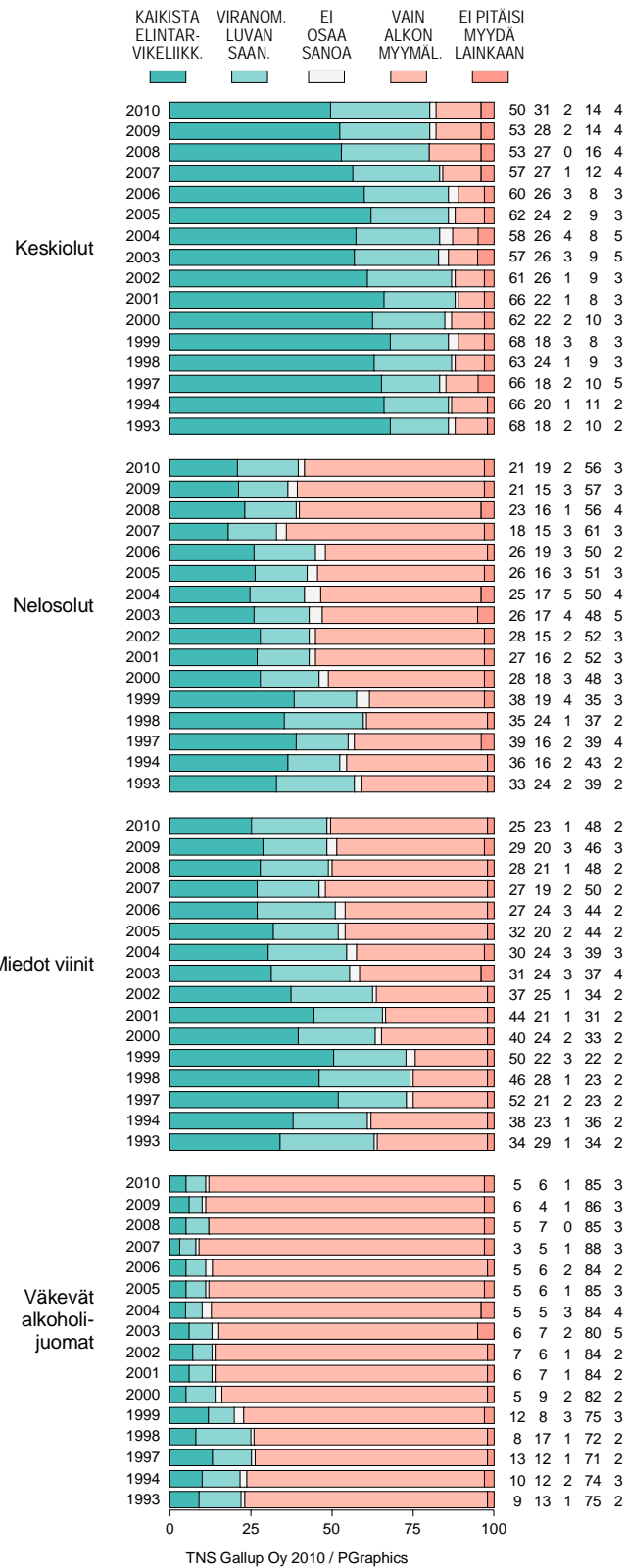
Kuvio 1. MISTÄ ERI ALKOHOLIJUOMIA PITÄISI SAADA OSTAA (%).



TNS Gallup Oy 2010 / PGraphics

Alkoholipoliittiset mielipiteet 4/2010

Kuvio 1t. MISTÄ ERI ALKOHOLIJUOMIA PITÄISI SAADA OSTAA (%).



Tutkimus ei anna suoraan tietoa ihmisten asenteiden perusteista. Mahdollisia selityksiä varaukselliselle suhtautumiselle voi kuitenkin yrittää etsiä alkoholijuomien kulutuksessa tapahtuneista muutoksista ja tilastoidun kulutuksen haittavaikutuksista. Kun ihmisten huoli alkoholihaitoista kasvaa, heijastuu se myös siihen, mistä juomia pitäisi saada ostaa. Vailla merkitystä ei ehkä kuitenkaan ole myöskään alkoholimonopolin markkinalähtöinen toiminta, joka näkyy myymäläverkoston kattavuutena, sijaintina asutuskeskuksissa sekä asiakaspalvelussa. Tämä helposti lisää tyytyväisyyttä monopoliin ja vaikuttaa kansalaisten mielipiteisiin.

Nuoret aikuiset ja keski-ikäiset haluaisivat saada viinin elintarvikeliikkeistä

Sukupuolella on yhteyttä mielipiteisiin alkoholijuomien myynnin järjestämisestä. Miehet ovat odotetusti jonkin verran vapaamielisempiä kuin naiset.

Naisten ja miesten välisistä eroista voi esimerkinomaisesti mainita seuraavaa:

- Kun miehistä 45 % luovuttaisi nelosoluen myyntioikeudet viranomaisen luvalla toimiviin tai kaikkiin elintarvikeliikkeisiin, niin naisista tällä tavalla suhtautuu vain 34 %. Naiset suhtautuvat nelosoluen myyntioikeuksien laajentamisen aiempaa myönteisemmin.
- Kun miehistä 55 % luovuttaisi mietojen viinien myyntioikeudet viranomaisen luvalla toimiviin tai kaikkiin elintarvikeliikkeisiin, niin naisista tällä tavalla suhtautuu 41 %. Viinien myyntioikeuksien laajentamiseen miehet suhtautuvat nyt hieman vähemmän myönteisesti kuin vuosi sitten.
- Kun miehistä 15 % luovuttaisi väkevien juomien myyntioikeudet viranomaisen luvalla toimiviin tai kaikkiin elintarvikeliikkeisiin, niin naisista tällä tavalla suhtautuu vain seitsemän prosenttia.

lällä on yhteyttä myyntijärjestelyitä koskeviin mielipiteisiin. Keskeisimmät iän mukaiset havainnot ovat seuraavat:

- Nuorten aikuisten (25-34-vuotiaiden) (56 %) keskuudessa on keskimäärää enemmän niitä, jotka soisivat nelosolutta myytävän elintarvikeliikkeissä. Halukkuus siirtää nelosolut elintarvikeliikkeisiin on selvästi lisääntynyt 25-34-vuotiaiden keskuudessa viime vuodesta.
- Enemmistö 25-34- (59 %) ja 35-49-vuotiaista (53 %) haluaisi elintarvikeliikkeissä myytävän mietoja viinejä.
- Eläkeikäiset (yli 64-vuotiaat) ovat muuta väestöä useammin sitä mieltä, että eri alkoholijuomia pitäisi myydä vain Alkon myymälöissä tai ei laisinkaan.

Kokoomuksen, vihreiden ja perussuomalaisten kannattajat haluaisivat viinit elintarvikeliikkeisiin

Koulutustasolla on yhteyttä näkemyksiin. Korkeammin koulutetut väestöryhmät suhtautuvat keskimäärää suopeammin ajatukseen viinien myynnin sallimisesta joko kaikissa tai viranomaisen luvan saaneissa elintarvikeliikkeissä. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneet suhtautuvat viinien vapauttamiseen jonkin verran aiempaa myönteisemmin.

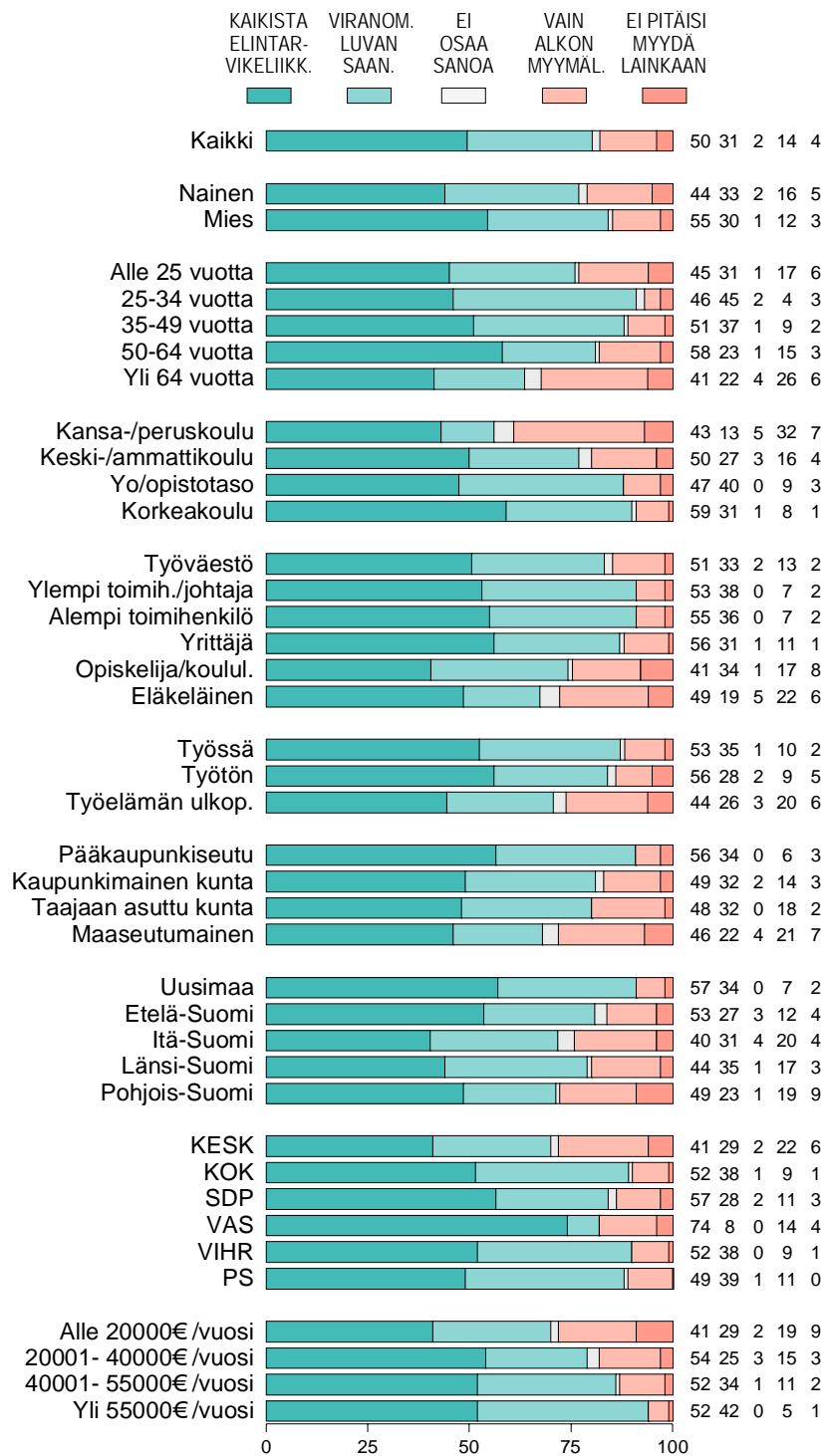
Ammattiryhmittäiset erot ilmenevät siten, että muutoshakuisimpia viinien osalta ovat johtajat ja ylemmät toimihenkilöt, jotka myös käyttävät viinejä keskimäärää useammin.

Puoluekanta selittää mielipiteitä alkoholijuomien myynnin järjestelyistä. Keskimäärää vapaamielisempiä etenkin mietojen viinien osalta ovat Kokoomuksen ja perussuomalaisten kannattajat. Keskustan kannattajat sen sijaan suhtautuvat ajatukseen mietojen viinien siirtämisestä elintarvikeliikkeisiin keskimäärää kielteisemmin.

LIITEKUVAT

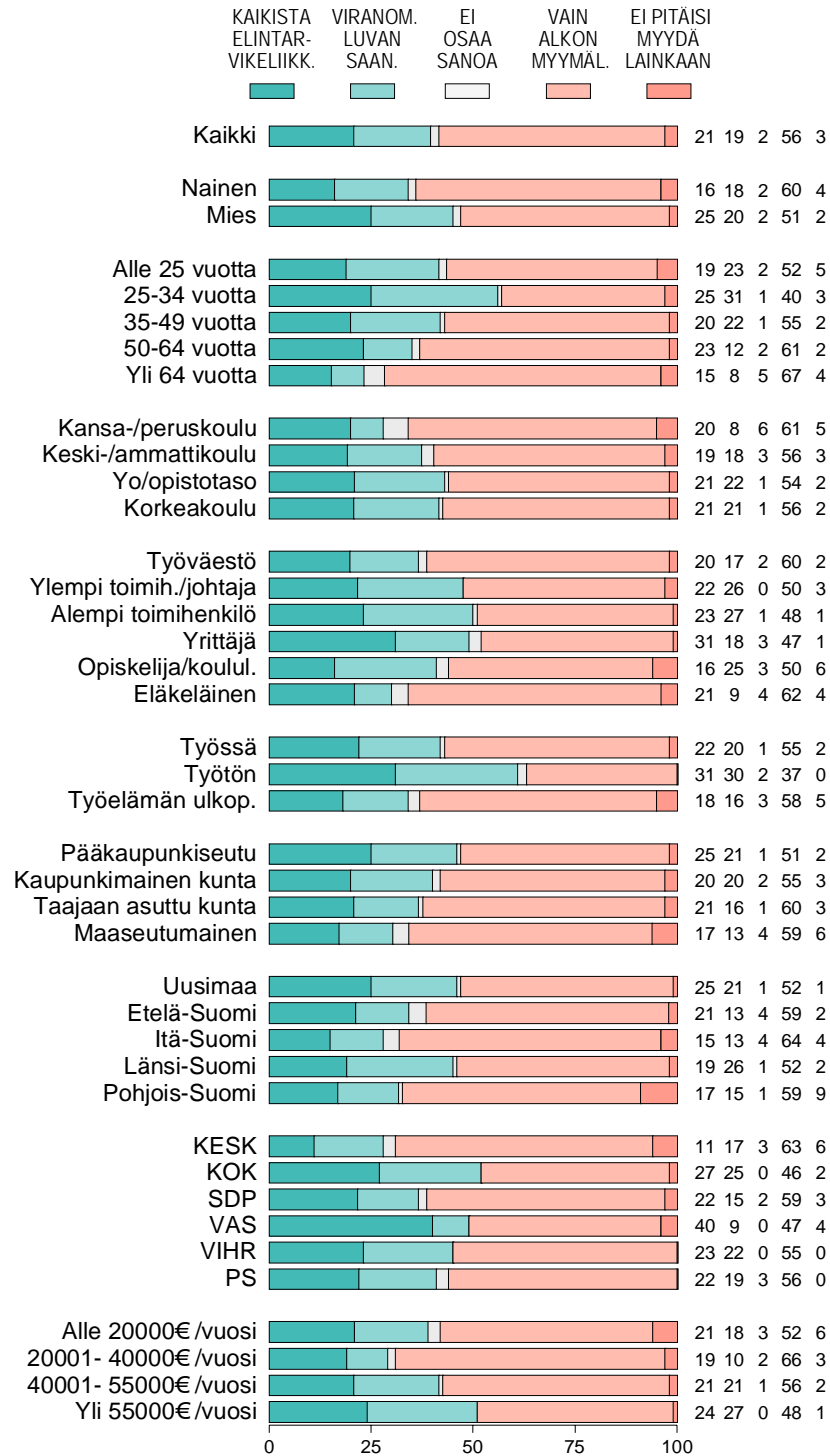
Alkoholipoliittiset mielipiteet 4/2010

Kuvio 1-1. MISTÄ ERI ALKOHOLIJUOMIA PITÄISI SAADA OSTAA: KOLMOS- ELI KESKIOLUTTA (%).



TNS Gallup Oy 2010 / PGraphics

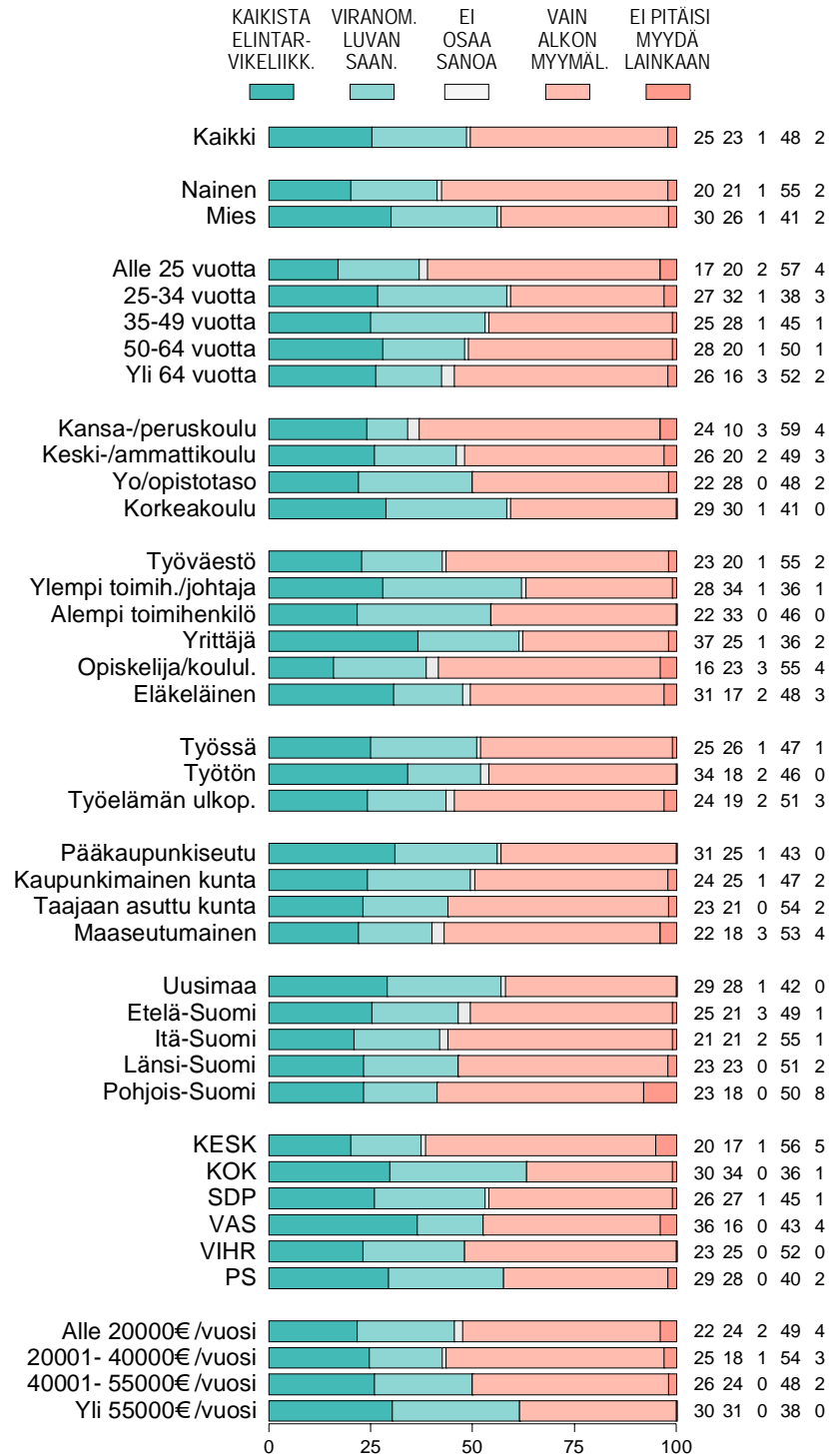
Alkoholipoliittiset mielipiteet 4/2010

Kuvio 1-2. MISTÄ ERI ALKOHOLIJUOMIA PITÄISI SAADA OSTAA: A-OLUTTA ELI NELOSOLUTTA (%).

TNS Gallup Oy 2010 / PGraphics

Alkoholipoliittiset mielipiteet 4/2010

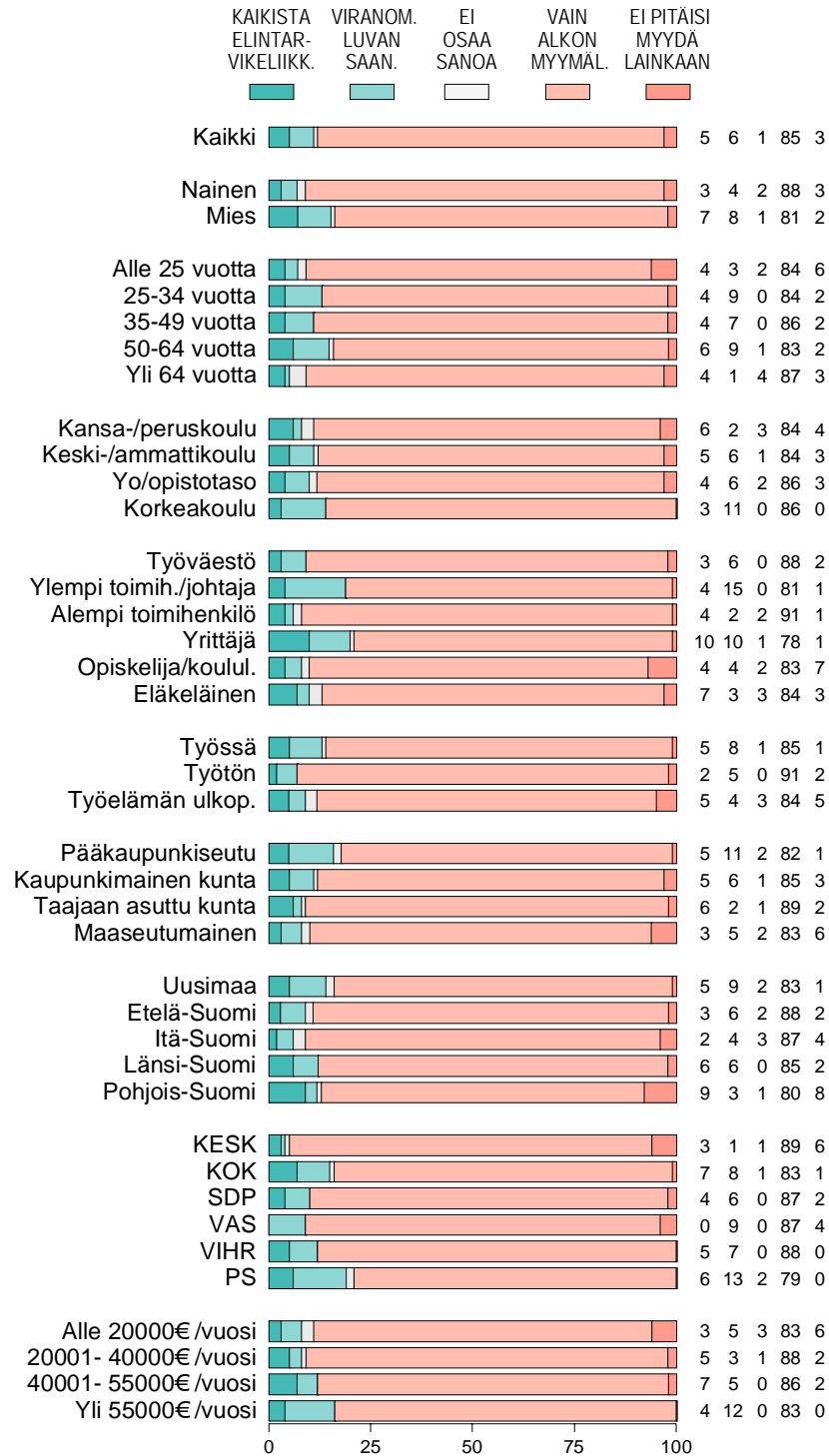
Kuvio 1-3. MISTÄ ERI ALKOHOLIJUOMIA PITÄISI SAADA OSTAA: MIETOJA VIINEJÄ (%).



TNS Gallup Oy 2010 / PGraphics

Alkoholipoliittiset mielipiteet 4/2010

Kuvio 1-4. MISTÄ ERI ALKOHOLIJUOMIA PITÄISI SAADA OSTAA: VÄKEVIÄ ALKOHOLIJUOMIA (%).



TNS Gallup Oy 2010 / PGraphics

Catibus vko 16-17 / 2010 - 78229 MONOPOLI

VERT. % & CHI² (95%)
*** SIGNIF.

TOTAL (n/w) (wt.)	AMMATTI				TYÖSSÄ OLO				KOULUTUS					
	Ylempi thio / johtaja	Työ- väestö	Vilje- lija	Yrit- tjä	Opis- kellja	Eläke- läinen	Muu	Työssä	Työtön	Työ- elämän ulkop.	Kansa/ Perus- koulu	Keski-/ amm.- koulu	YO/ opisto	Korkea- koulu
1003	150	268	8	76	146	247	24	532	40	431	122	375	375	126
1003	162	283	8	81	139	218	24	568	41	394	106	371	387	134
<MON1> Suomessa on viimeksi kuluneen vuoden aikana käyty julkista keskustelua alkoholijuomien verotuksesta, matkustajatuonnista ja myynnin järjestelyistä. Seuraavaksi kysynkin, mistä mielestänne kuluttajien pitäisi saada ostaa alkoholijuomia maassamme. Mistä maassamme pitäisi saada ostaa kolmos- eli-														
50	53	51	-	56	41*	49	48	53*	56	44*	43	50	47	59*
31	38*	33	88	31	34	19*	20	35*	28	26*	13*	27*	40*	31
14	7*	13	12	11	17	22*	23	10*	9	20*	32*	16	9*	8*
4	2	2*	-	1	8*	6*	9	2*	5	6*	7	4	3	1
2	-	2	-	1	1	5	-	1*	2	3*	5	3	**	1
<MON2> Mistä maassamme pitäisi saada ostaa A-olutta eli nelosolutta? Valitkaa joku seuraavista vaihtoehdoista.														
21	22	20	-	31*	16	21	4	22	31	18	20	19	21	21
19	26*	17	11	18	25*	9*	24	20	30*	16	8*	18	22	21
56	50	60	89	47	50	62*	63	55	37*	58	61	56	54	56
3	3	2	-	1	6	4	9	2*	-	5*	5	3	2	2
2	-	2	-	3	3	4*	-	1	2	3	6	3	1*	1
<MON3> Mistä maassamme pitäisi saada ostaa mietoja viinejä? Valitkaa joku seuraavista vaihtoehdoista.														
25	28	23	-	37*	16*	31*	13	25	34	24	24	26	22	29
23	34*	20	37	25	23	17*	13	26*	18	19*	10*	20	28*	30
48	36*	55*	63	36*	55	48	65	47	46	51	59*	49	48	41
2	1	2	-	2	4	3	9	1*	-	3*	4	3	2	-
1	1	1	-	1	3	2	-	1*	2	2*	3	2	*	1
<MON4> Entä mistä maassamme pitäisi saada ostaa väkeviä alkoholijuomia? Valitkaa joku seuraavista vaihtoehdoista.														
5	4	3	-	10	4	7	-	5	2	5	6	5	4	3
6	15*	6	-	10	4	3*	5	8*	5	4*	2	6	6	11*
85	81	88	100	78	83	84	86	85	91	84	84	84	86	86
3	1	2	-	1	7	3	9	1*	2	5*	4	3	3	-
1	-	*	-	1	2	3	-	1*	-	3*	3	1	2	-

Catibus vko 16-17 / 2010 - 78229 MONOPOLI

ÄÄNESTÄISI NYT TULOT TALOUDEN KOKO

VERT. % & CHI ² (95%) ** SIGNIF.	ÄÄNESTÄISI NYT					TULOT				TALOUDEN KOKO									
	TOTAL	KESK	KOK	SDP	VAS	VIHR	PS	Muut puolu- leet / EOS	Ei änes- täisi / EOS	Alle 20000€ /vuosi	20001- 40000€ /vuosi	40001- 55000€ /vuosi	Yli 55000€ /vuosi	1 hlö	2 hlö	3 hlö	4 hlö	Yli 4 hlöä	
	1003	117	168	116	24	98	54	49	319	186	222	153	241	241	432	130	125	75	
	1003	111	173	113	24	104	57	50	319	174	219	161	260	236	421	132	135	79	

<MON1> Suomessa on viimeksi kuluneen vuoden aikana käyty julkista keskustelua alkoholijuomien verotuksesta, matkustajatuonnista ja myynnin järjestelyistä. Seuraavaksi kysynkin, mistä mielestänne kuluttajien pitäisi saada ostaa alkoholijuomia maassamme. Mistä maassamme pitäisi saada ostaa kolmos- eli-

Kaikista elintarvikeliikkeistä	50	41*	52	57	74*	52	49	45	48	41*	54	52	52	53	49	54	47	42	
Viranomaisen luvan saaneista elintarvikeliikkeistä	31	29	38	28	8*	38	39	23	30	29	25*	34	42*	26	31	31	39*	32	
Vain Alkon myymälöistä	14	22*	9*	11	14	9	11	21	14	19*	15	11	5*	15	14	12	10	21*	
Ei pitäisi myydä lainkaan	4	6	1	3	4	1	-	12	4	9*	3	2	1*	4	4	2	3	5	
Ei osaa sanoa	2	2	1	2	-	-	1	-	3*	2	3	1	-	2	2	2	1	-	

<MON2> Mistä maassamme pitäisi saada ostaa A-olutta eli nelosolutta? Valitkaa joku seuraavista vaihtoehtoista.

Kaikista elintarvikeliikkeistä	21	11*	27*	22	40	23	22	12	20	21	19	21	24	28*	18*	21	18	18	
Viranomaisen luvan saaneista elintarvikeliikkeistä	19	17	25*	15	9	22	19	10	18	18	10*	21	27*	18	19	18	26*	9*	
Vain Alkon myymälöistä	56	63	46*	59	47	55	56	68	55	52	66*	56	48*	49*	58	58	51	67*	
Ei pitäisi myydä lainkaan	3	6	2	3	4	-	-	10	2	6*	3	2	1*	3	3	2	2	5	
Ei osaa sanoa	2	3	-	2	-	-	3	-	4*	3	2	1	-	2	2	1	2	1	

<MON3> Mistä maassamme pitäisi saada ostaa mietoja viinejä? Valitkaa joku seuraavista vaihtoehtoista.

Kaikista elintarvikeliikkeistä	25	20	30	26	36	23	29	13*	27	22	25	26	30	29	25	25	21	23	
Viranomaisen luvan saaneista elintarvikeliikkeistä	23	17	34*	27	16	25	28	27	19*	24	18*	24	31*	24	22	22	30	19	
Vain Alkon myymälöistä	48	56	36*	45	43	52	40	55	50	49	54*	48	38*	43	50	52	47*	53	
Ei pitäisi myydä lainkaan	2	5	1	1	4	-	2	4	2	4	3	2	**	3	2	1	2	4	
Ei osaa sanoa	1	1	-	1	-	-	-	-	3	2	1	-	*	1	2	1	1	1	

<MON4> Entä mistä maassamme pitäisi saada ostaa väkeviä alkoholijuomia? Valitkaa joku seuraavista vaihtoehtoista.

Kaikista elintarvikeliikkeistä	5	3	7	4	-	5	6	7	4	3	5	7	4	6	5	5	4	2	
Viranomaisen luvan saaneista elintarvikeliikkeistä	6	1*	8	6	9	7	13	6	6	5	3*	5	12*	7	6	8	9	1	
Vain Alkon myymälöistä	85	89	83	87	87	88	79	81	84	83	88	86	83	83	85	85	83	91	
Ei pitäisi myydä lainkaan	3	6	1	2	4	-	-	6	2	6*	2	2	**	2	3	1	3	5	
Ei osaa sanoa	1	1	1	1	-	-	2	-	3*	3	1	-	*	2	2	1	1	-	

Catibus vko 16-17 / 2010 - 78229 MONOPOLI

TAUSTATIEDOT

VERT. % & CHI² (95%)
** SIGNIF.

	SUKUPUOLI		IKÄ					UUSI NUTS 2				KUNTARYHMÄ					
	TOTAL	Nainen	Mies	15-24	25-34	35-49	50-64	65-	Uusi- maa	Etelä- Suomi	itä- Suomi	Länsi- Suomi	Pohjois- Suomi	Pää- kaup.- seutu	Kau- punki- mainen kunta	Taajaan asuttu kunta	Maa- seutu- mainen kunta
				503	497	498	171	138	216	294	184	277	231	134	239	122	186
1003	506	498	156	162	249	278	157	289	218	123	254	119	199	491	157	154	
50	100*	-*	44	53	56	49	48	50	56*	50	47	49	53	53	40*	50	
50	-*	100*	56	47	44	51	52	50	44*	50	53	51	47	47	60*	50	
16	14	18	100*	-*	-*	-*	-*	20*	10*	16	13	20	18	17	11	13	
16	17	15	-*	100*	-*	-*	-*	18	12	17	18	15	19	16	15	13	
25	27	22	-*	-*	100*	-*	-*	28	29	16*	26	16*	31*	22*	26	25	
28	27	28	-*	-*	-*	100*	-*	24	29	29	29	30	22	29	27	30	
16	15	16	-*	-*	-*	-*	100*	10*	20*	23*	14	19	9*	15	21*	19	
29	29	29	37*	32	33	25	18*	100*	-*	-*	-*	-*	100*	14*	9*	6*	
22	24*	19*	13*	16	25	23	28*	-*	100*	-*	-*	-*	-*	29*	24	24	
12	12	12	12	13	8*	13	18*	-*	-*	100*	-*	-*	-*	14	10	26*	
25	23	27	22	28	27	26	22	-*	-*	-*	100*	-*	-*	30*	37*	32	
12	12	12	15	11	7*	13	15	-*	-*	-*	-*	100*	-*	14	20*	13	
11	10	11	10	-*	1*	13	33*	7*	8	20*	10	15	5*	8*	11	24*	
12	11	13	35*	4*	5*	9*	12	13	12	10	12	9	11	11	14	12	
25	21*	30*	17*	34*	28	25	21	17*	27	23	31*	32	15*	25	32*	31	
11	11	11	33*	14	9	5*	1*	15*	12	7	8	11	15*	12	5*	8	
14	15	12	2*	7*	20*	17*	14	11	17*	19	12	10	9	15	19*	10	
14	17*	11*	2*	21*	20*	15	7*	17	12	11	13	13	19*	15	7*	10	
13	14	12	1*	20*	17	15	11	19*	12	9	13	9	24*	13	10	5*	
*	-	1	1	-	-	1	1	1	-	-	*	1	1	*	1	-	

UUSI NUTS 2 (Suuralueet)

Uusimaa
Etelä-Suomi
Itä-Suomi
Länsi-Suomi
Pohjois-Suomi

<T1> Mikä on koulutuksenne?

Peruskoulun ala-aste, kansakoulu
Peruskoulun yläaste, keskikoulu
Ammatillinen perustutkinto,
ammattikoulu
Ylioppilas
Opistoasteen ammatillinen tutkinto
Ylempi opistoasteen tutkinto,
ammattikorkeakoulututkinto, alempi
yliopiston tai korkeakoulu akateeminen
tutkinto
Yliopiston ja korkeakoulun ylempi
akateeminen tutkinto tai enemmän
Ei osaa sanoa